MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajain äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Mikael Pentikäinen
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Juicen laulut eivät sovi virsikirjaan sen vuoksi, että hän ei niitä sinne tarkoittanut.
MAURI LIUKKONEN SAVON SANOMISSA

Hallituksen täytyy muistaa Venäjäkin

Uudet ministerit ovat jo ennättäneet ulkomaille. Ulkoministeri Timo Soini (ps.) matkusti heti Tukholmaan ja Tallinnaan, samoin puolustusministeri Jussi Niinistö (ps.).

Pääministeri Juha Sipilä (kesk.) lentää Tukholmaan tänään maanantaina tapaamaan pääministeri Stefan Löfvenin. Tiistaina Sipilän keskustelukumppani on Viron pääministeri Taavi Röivas Tallinnassa.

Ruotsi ja Viro ovat Suomen lähimpiä naapureita. On erittäin tärkeää ja luontevaa, että molempiin on toimivat, hyvät ja läheiset suhteet. Siksi perinteisistä ensimatkojen kohteista on hyvä pitää kiinni.

Suomella on myös muita naapureita. Niistä yksi on suurvalta. Yksikään ministeri ei ole vielä ilmoittanut vierailustaan Venäjälle. Toivottavasti se päivä tulee mieluummin pian kuin myöhään, sillä Venäjä on edelleen Suomelle erittäin tärkeä naapurimaa. Se on sitä taloudellisesti mutta myös poliittisesti.

Kun idästä tuulee kylmästi, olo on kolkko monessa suunnassa. Jos tätä epäilee, kannattaa katsoa maitojätti Valiota. Yhtiö sai ennen Ukrainan kriisiä viidenneksen liikevaihdostaan Venäjältä. Nyt Valio on joutunut vähentämään noin 500 työntekijää sen jälkeen, kun Venäjän markkina sulkeutui vastapakotteiden myötä. Idän kylmän tuulen tuntee myös moni viljelijä laskeneen tuottajahinnan kautta.

Suomi on EU-maa, joka tekee kansainvälistä yhteistyötä EU:n rintamassa. Se ei ole ristiriidassa sen kanssa, että Suomi tarvitsee myös toimivat kahdenväliset naapurisuhteet.

Suomen Venäjä-suhteet ovat perinteisesti olleet hyvät. Valitettavasti suhteet ovat viime vuosina ohentuneet, kun yhteydenpito on vähentynyt. Syitä on monia. Niistä tärkein on Venäjän toiminta Ukrainassa. On jouduttu ottamaan Venäjän toimien vuoksi etäisyyttä.

Kehityksen hedelmä on se, että Suomessa ei kovin hyvin tiedetä, mitä Moskovassa monista asioista ajatellaan. Se on huolestuttavaa. Vaikka on vaikeaa ja naapurin toimissa on arvosteltavaa, yhteyksiä ja suhteita tarvitaan, jotta toista ymmärtäisi.

Kuten hallitusohjelmassakin todetaan, Venäjä on Suomen taloudelle suuri mahdollisuus. Se on myös uhka, jos epävakaa kehitys jatkuu. Jos EU:n ja Venäjän suhde paranee, siitä hyötyy erityisesti Suomi. Siksi EU:n Venäjä-suhteiden rakentaminen on erityisen tärkeää Suomelle.

Puolustusministeri Jussi Niinistö (ps.) vieraili perjantaina Karlbergin linnassa ruotsalaiskollegansa Peter Hultqvistin kanssa.

Venäjän syvällinen tunteminen on tärkeää niin politiikan toimijoille kuin yrityksille. Tästä muistutti vastikään myös entinen pääministeri ja keskustajohtaja Esko Aho.

”Yrityksen täytyy tietää, mitä tekee ja tuntea myös venäläisten toimintatavat syvällisesti. Venäjällä hyvin pärjänneet suomalaisyritykset eivät ole turvautuneet paniikkiratkaisuihin, vaan toimineet pitkäjänteisesti. Siinä on menestyksen salaisuus”, elinkeinoelämän Venäjä-suhteita hoitava Aho sanoi Osuustoimintalehdessä.

Aho muistuttaa, että läntinen yhteistyö ja toimivat Venäjä-suhteet eivät ole poissulkevia vaihtoehtoja.

Vaikka Suomi on osa länttä, se tarvitsee itää. Vaikka olemme EU:n jäsen, myös Venäjä on meille tärkeä, merkittävämpi kuin millekään muulle läntisen Euroopan maalle. Venäjän tuntemus ja hyvät suhteet vahvistavat Suomea lännessä. Samoin tukeva rooli lännessä tuo poliittista pääomaa idässä.

Tämän on syytä näkyä myös Suomen politiikan sisällössä ja poliitikkojen vierailuissa. Kun lähinaapurit lännessä ja etelässä on käyty, on hyvä ryhtyä miettimään matkaa Venäjälle.

Ukrainan kriisi on herkässä vaiheessa. Taistelut ovat kiihtyneet ja puheet koventuneet. Ukrainan talous on raunioilla. Tällaisessa asetelmassa EU:n pitää olla vahva ja yhtenäinen. Samalla pitää olla väylä vuoropuheluun Venäjän kanssa. Se voi edistää hyvää kehitystä myös Ukrainassa. Tässä vuoropuhelussa Suomella voi olla oma tärkeä roolinsa.

Suomessa ei kovin hyvin tiedetä, mitä Moskovassa ajatellaan.

Mainonnan rajat

Suomessa rajoitetaan mainontaa monella tavalla, vaikka sitä ei mainostulvan keskellä aina huomaisikaan.

Viime viikolla Poliisihallitus puuttui Veikkauksen ja Raha-automaattiyhdistyksen mainontaan. Poliisihallitus kielsi Veikkauksen pelien mainostamisen myyntipaikkojen kassoilla ja infopisteissä. Raha-automaattiyhdistyksen osalta kieltolistalle joutui Harjakainen-nimisen raha-automaattipelin markkinoinnin kuva- ja videomateriaalia.

Poliisihallitus perustelee kotimaisten yhtiöiden mainonnan rajoituksia sillä, että maininta on liian aggressiivista.

Suomessa rahapelit ovat Veikkauksen, Raha-automaattiyhdistyksen ja Fintoton monopoleja. Näiden pelien mainostaminen on sallittua toisin kuin ulkomaisten rahapelien. Veikkauksen varatoimitusjohtaja Olli Saarikoski onkin hämmästynyt mainonnan rajoittamisesta.

Kansainvälisten rahapeliyhtiöiden mainoskielto koskee suomalaisia myös ulkomailla. Poliisihallitus kielsi Jokereita uhkasakon uhalla käyttämästä Nordic Bet -yhtiön logoa pelipaidoissaan myös vieraskentillä.

Ulkomaisten peliyhtiöiden mainoskielto on kuitenkin suhteellinen käsite. Yhtiöiden mainokset näkyvät muun muassa televisiossa näytettävissä kansainvälisissä urheilutapahtumissa ja internetin sivuilla.

Monopoliasemastaan huolimatta kotimaiset peliyhtiöt joutuvat kilpailemaan internetissä, koska suomalainen pelaaja voi vapaasti valita myös ulkomaisen vaihtoehdon. Ulkomaisten yhtiöiden osuus nettipelimarkkinoista on jo nyt noin neljännes.

Suomi on perustellut rahapelien monopolia EU:lle muun muassa sillä, että se on tehokkain keino taistella peliriippuvuutta vastaan. Kuinka Loton mainonnan rajoittaminen kaupoissa ja kioskeissa palvelee tätä tarkoitusta pelaamisen siirtyessä yhä enemmän nettiin?

YLIÖ

Biotalousmahdiksi ei tulla sattumalta

Suomi ja biotalous saivat hyviä uutisia: 27. toukokuuta julkistetussa Suomen hallitusohjelmassa korostettiin biotalouden ja puhtaiden ratkaisujen merkitystä Suomen hyvinvoinnin ja menestymisen kannalta.

Kun katsotaan Suomen vientipotentiaalia, on erittäin luonnollista valita yhdeksi kärkistrategia-alueeksi biotalous.

Suomi on ollut ja on edelleen maailman johtavia maita puunjalostussektorilla. Tämän taustalla on vahva teollisuus sekä huippulaatuinen tutkimus ja opetus.

Tältä pohjalta on hyvä kehittää ja sisään ajaa seuraavan sukupolven ratkaisuja.

Sellutehtaista biotuotetehtaisiin

Suomeen ei enää kohoa perinteisiä sellutehtaita vaan biotuotetehtaita. Puusta on moneksi, ja sen ovat Suomen metsäteollisuuden yritykset hyvin ymmärtäneet.

Tulevaisuudessa on mahdollisuus valmistaa biomassasta kemikaaleja, biopolttoaineita, biopohjaisia komposiittimateriaaleja, jopa lääketeollisuuteen sopivia tuotteita, unohtamatta tulevaisuuden pakkaus-, paperi- ja puunrakentamismahdollisuuksia.

Myös kokonaisuuksien hallinta on tärkeää.

Tulevaisuuden biotuotetehdaspuisto sisältää useita, eri toimialoihin erikoistuneita yrityksiä, jotka jalostavat biomassan eri komponenteista korkean lisäarvon tuotteita usealle eri sektorille – ja kaikki voidaan valmistaa tehtaasta saatavalla bioenergialla. Näin metsäjättien rinnalle saataisiin myös Suomen talouteen kipeästi kaivattuja pk-yrityksiä.

Tahtoa uusien tuotteiden kehittämiseen löytyy, ja sen tueksi teollisuus tekee yhteistyötä yliopistojen ja alan tutkimuslaitosten kanssa.

Uusia avauksia ei kuitenkaan synny ilman korkealaatuista, rohkeaakin tutkimusta. Hyvä uutinen on, että uusien biotalousalueen innovaatioiden lukumäärä on kovassa nousussa.

Haasteena kuitenkin on, että laboratorioissa tehtyjen löytöjen lentoon lähtemistä joudutaan usein odottamaan useitakin vuosia. Aikajanan lyhentämiseen tulisi kansallisesti löytää uusia ratkaisuja.

Jättibisnestä ja suuria säästöjä

Usein esitetty kysymys kuuluu: mihin innovaatioon kannattaa satsata? Vaikka valistuneita arvauksia on tarjolla, ei ole vain yhtä oikeaa vastausta.

Yksi Suomen tulevaisuuden menestystarinoista voisi rakentua – ehkä vähän yllättäen – tekstiiliteollisuuden ympärille.

Puuvilla vie maapallon viljelyalasta ja puhtaasta vedestä merkittävän osan, usein alueilla, joilla niistä on muutenkin pulaa. Selluloosasta valmistettua viskoosia taas valmistetaan ikivanhalla, ympäristöä kuormittavilla tekniikalla.

Tulevaisuudessa tarvitaan monipuolisempaa osaamista.

Selluloosasta voi kuitenkin tehdä tekstiilikuitua puhtaamminkin, kuten Aalto-yliopiston kehittämä Ioncell-prosessi osoittaa. Prosessissa selluloosa liuotetaan Helsingin yliopistossa kehitetyllä ionisella liuottimella ja regeneroidaan vahvoiksi kuiduiksi. Materiaali vastaa lujuudeltaan pellavaa, kiiltää kauniisti ja tuntuu miellyttävältä.

Ioncellistä on jo valmistettu asusteita, ja innovaatio kiinnostaa puunjalostusalan teollisuutta, muotoilijoita sekä kuluttajatuotteita valmistavia yrityksiä kuten Marimekkoa.

Seuraava askel on Ioncell-prosessin kehittäminen niin, että kuidun valmistus onnistuu teollisuuden vaatimassa mittakaavassa. Tähän tarvitaan uutta teknologiaa, jotta voimme vihdoin siirtyä 1800-luvulla kehitetystä prosessista 2000-luvulle.

Mitä tämä voisi Suomelle, metsäteollisuudelle ja metsänomistajille tarkoittaa? Ainakin valtavaa liiketoimintapotentiaalia – tekstiiliteollisuus on maailman neljänneksi suurin ja jatkuvasti kasvava bisnes.

Toinen merkittävä innovaatio ja läpimurto alalla on Aalto-yliopiston professorin Tapani Vuorisen uusi konsepti sellun valkaisuun. Jos esikokeiden tulokset realisoituvat, saadaan tulevaisuudessa ruskeasta sellusta huoneen lämpötilassa muutamassa sekunnissa valkoista uuden katalyytin avulla.

Nykyisillä tehtailla tarvitaan useita korkean lämpötilan valkaisuvaiheita, joissa kokonaisviiveaika on tunteja kymmeniä metrejä korkeissa valkaisutorneissa.

Uusi innovaatio säästää radikaalisti sekä tuotannon energiakulutusta että sellutehtaan investointikustannuksia, sillä isoja valkaisutorneja ei parhaimmillaan tarvittaisi lainkaan.

Selluprosessin liiketaloudellinen merkitys lienee selvä meille kaikille.

Tulevaisuuden tekijät

Moderni biotalous pohjautuu kansallisesti kymmenien vuosien perinteiseen kemian- ja puunjalostustekniikan osaamiseen. Tulevaisuuden biotalous tarvitsee kuitenkin entistä monipuolisempaa osaamista.

Kemian osaaja pystyy luomaan uusia rakennekomponentteja puusta, muotoilija visioi uusista materiaaleista erilaisia tuotevaihtoehtoja, koneinsinööri kehittää uusia teknologioita uusien tuotteiden valmistamiseen ja ekonomia tarvitaan, jotta tästä kaikesta saadaan liiketaloudellisesti kannattavaa.

Biotalouden tulevaisuus näyttää valoisalta.

Aalto-yliopisto on panostanut monialaisen biotalouden opetukseen ja tutkimukseen jo useita vuosia alan toimijoiden kanssa. Meiltä on viimeisen viiden vuoden aikana valmistunut 350 diplomi-insinööriä ja 70 tohtoria modernille biotalousalueelle. Heillä on valtteinaan paitsi tieto alan uusimmasta tekniikasta ja tutkimuksesta myös oikea asenne: halu kokeilemiseen ja yrittämiseen.

Kaikista ei toki tarvitse tulla yrittäjiä, mutta yrittäjäasennetta tarvitaan myös silloin, kun isossa yrityksessä siirrytään uusille alueille. Se vaatii rohkeutta, sillä liiketaloudellisia tuloksia voidaan joutua odottamaan useita vuosia.

Vauhtiin pitää kuitenkin päästä nyt, jotta olemme hyvissä asemissa silloin, kun muovittomuus ja ekologisuus eivät enää ole vain kilpailuvaltteja vaan itsestäänselvyyksiä.

JANNE LAINE
Kirjoittaja on Aalto-yliopiston kemian tekniikan korkeakoulun dekaani ja professori.

RAHIKAINEN

KOLUMNI: HELI VIRTANEN

Sähköinen asiakas

Kymmenen vuoden kuluttua joka toinen metsänomistaja on valmis myymään puuta sähköisesti, Metsä Group uutisoi viikko sitten.

Kuulostaa uskomattomalta! Ehkä lehteen päätynyt uutinen ei sittenkään kerro ihan kaikkea. Voisiko kyse olla pelkistä metsäpalvelusopimuksen tehneistä?

Metsänomistajien ikärakenne painottuu eläkeläisiin. Ja metsänomistajia on paljon. Vaikka pitkäänkin eläkkeellä olleet osaavat jo käyttää tietokonetta sujuvasti, uskoisin puukaupan olevan useimmille sen verran harvinainen ja taloudellisesti iso juttu, että siitä tahtoo sopia jonkun kanssa kasvokkain.

Sähköinen asiointi on kuitenkin muotia, siitä todisteena sen jatkuva yleistyminen.

Kun varaan aikaa työterveyslääkärille, voin kliksutella vapaan ajan internetin kautta. Sivun ylälaidassa näkyy pienellä präntillä puhelinnumero, josta ajan saa ilman kliksutteluja, yleensä myös jonottamatta. Todellakin soitan ajanvarausnumeroon!

Mielelläni myös soittaisin neuvolan terveydenhoitajalle, mutta puhelinajat on poistettu. Voin joko soittaa keskitettyyn ajanvaraukseen, jättää soittopyynnön ja jäädä odottamaan, kuulenko puhelimen soivan, kun neuvolantäti soittaa takaisin. Tai sitten voin kaivaa nettipankkitunnukseni esiin, kirjautua sähköiseen järjestelmään, seikkailla sekavalla sivustolla ja lopulta jättää neuvolantädille lyhyen viestin, johon saapuvan vastauksen joudun jälleen lukemaan samalta sivustolta.

Sähköinen asiointi on järkevää silloin, kun se säästää aikaa. Useimmiten se ei säästä, ei ainakaan asiakkaan.

heli.virtanen@mt1.fi

Viestittely sujuisi paljon kätevämmin sähköpostilla, mutta se ei taida olla sallittua.

Sähköinen asiointi on järkevää silloin, kun se säästää aikaa. Useimmiten se ei säästä, ei ainakaan asiakkaan. Sivustot ovat huonosti suunniteltuja ja niillä joutuu seikkailemaan suhteettoman kauan, kunnes löytää etsimänsä.

Poikkeuksiakin on: Kirjaston lainat uusin mielelläni netin kautta, koska se säästää kirjastoon kävelemisen vaivan. Yllätyin myös, miten helppoa kotitalousvähennysten lisääminen veroilmoitukseen oli sähköisesti. Ilmeisesti viljelijöiden käyttämä Vipu-palvelukin toimi tänä vuonna melko moitteettomasti.

Ja taas toisaalta: Reissuvihkot ovat jääneet kouluissa historiaan. Opettaja välittää viestinsä oppilaiden vanhemmille Wilma-järjestelmän kautta, siis sähköisesti.

Ystäväni, jolla on ensimmäisen luokan päättänyt lapsi, kertoi, että Wilmaan on kirjauduttava useita kertoja viikossa. Sen kautta voi selvitä, että koulu alkaakin perjantaina tuntia tavanomaista aikaisemmin. On vanhemman vika, jos hän ei jaksa kirjautua palveluun heti viestin saavuttua ja lapsi saapuu sen takia kouluun seuraavana päivänä tunnin myöhässä.

Tiedotteet on kuulemma vielä mahdollista saada paperisina, mutta ystäväni ei halua olla luokan ainoa vanhempi, joka vaatii erityiskohtelua. Minä kyllä vaatisin!

Yksi huippukeksintö odottaa vielä yleistymistään. Helsingin Sanomat uutisoi muutamia viikkoja sitten, että sähköisen viestinnän järjestelmää Muksunettiä kokeillaan pääkaupungin päiväkodeissa.

Tiettävästi vanhemmat vievät lapsensa päiväkoteihin aamuisin ja hakevat sieltä pois iltaisin. Tiettävästi päiväkodeissa on henkilökuntaa aamusta iltaan.

Minkä ihmeen takia viestit päiväkodintädeiltä äideille eivät voi kulkea suullisesti? Tai vaikka vanhanaikaisilla paperilapuilla, jos haluaa olla varma, että asia ei unohdu?

LEHTIKATSAUS

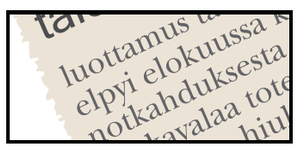

Tukipaketteja ei heru

Savon Sanomat varoittaa tuottajia uhkaavista peruuttamattomista vahingoista. *”EU:n komission varapuheenjohtaja Jyrki Katainen antoi ymmärtää Savon Sanomien haastattelussa (SS 6.6.), ettei maidontuottajille kaavailla uutta tukipakettia, vaikka Venäjän asettamat tuontikiellot vaikuttavat epätasaisesti eri maihin.”*

”On tietysti niin, ettei maidontuotantoa tai mitään muutakaan maataloustuotantoa voi rakentaa sen varaan, että EU aina tulee ja hoitaa markkinahäiriöt pois. Markkinatalouteen kuuluu, että yritykset sopeutuvat. Maidontuottajat samoin kuin lihantuottajat ovat kuitenkin tilanteessa voimattomia.”

”Valtiovallan tehtävä on huolehtia siitä, ettei alkutuotannolle pääse syntymään peruuttamattomia vahinkoja eli esimerkiksi velkaisten, mutta nykyaikaisten tilojen kaatumisia.”

Tuulivoimalat vastatuulessa

Lapin Kansan mukaan tuulivoimasta tuli hyvä bisnes, mutta ilmeisesti liian kallista lystiä suomalaisille veronmaksajille. *”Tuulivoima tarvitsee runsaasti säätövoimaa, sillä kireimmillä tulipalopakkasilla myllyt eivät pyöri.”*

”Monen mielestä myllyt ovat myös rumia. Arvioidaan, että läheisyydessä olevat myllyt alentavat kesämökin hintaa tuhansilla euroilla (LK 21.5.).

Sitäkin on ihmetelty, miksi suomalaisten veronmaksajilta kerätyt miljoonat ohjataan ulkomaisista pääomasijoittajista koostuvalle toimialalle, vaikka tuulivoiman osuus jää muutamaan prosenttiin koko maan sähköntuotannosta.”

”Tuulivoiman puolustajien mielestä hallitus vetää tuulivoimayrityksiltä ’maton alta’. Tuulivoimatukien leikkaaminen on kuitenkin linjassa hallituksen säästölinjan kanssa. Yritystukia on tarkoitus leikata, työttömyyspäivärahoja alentaa, miksi tuulivoimatukiin ei saisi kajota?”

Kreikan aika käy vähiin

Turun Sanomat arvioi, että Kreikan ero eurosta lisäisi ulko- ja turvallisuuspoliittista epävakautta. *”Uusien lainojen myöntäminen ilman varmuutta talouden tervehdyttämisestä olisi rahan kaatamista mustaan aukkoon.”*

”Kreikan ero eurosta olisi vahingollisinta kreikkalaisille itselleen. Maksukyvytön valtio lisäisi poliittista epävakautta, minkä vaara on jo nyt olemassa. Epävakaus on myös ulko- ja turvallisuuspoliittinen riski. Se on lainoittajien otettava laskelmissaan huomioon.”